

Brynja seg til oljuvinnu:

Fara til Noregs at læra

Føroyskt vinnulív mennist í hvørjum, men enn er nóg eftir at læra

ÁKI BERTHOLDSEN

Føroyskt vinnulív skal nú av álvara brynjast til eina komandi oljuvinnu.

Ikki tí: Føroyskt vinnulív mennist í hvørjum. Men oljuvinnan er so nógv øðrvísi enn tað, vit eru von við.

Og Jan Mortensen, skrivari hjá Arbeidsgevarafelagnum, heldur, at enn hava føroysk virkið eitt petti eftir á mál, aðrenn tey kunnu gera seg galdandi í oljuvinnuni.

Men nú verður av álvara farið undir at styrkja føroyskt vinnulív og at menna tað til eisini at taka oljuvinnuna uppá seg.

Fyrsta tiltakið verður ein ferð fyri føroysk vinnulívsfólk til norska oljuhvuðsstaðin, Stavangur.

Ferðin verður í døgnum

12. og 13. februar og fyriskipað í samstarvi við norska arbeidsgevarafelagið og Stavanger Næringsforening.

Tey, sum hava hug at fara við, skulu melda seg til sum skjótast hjá Arbeidsgevarafelagnum.

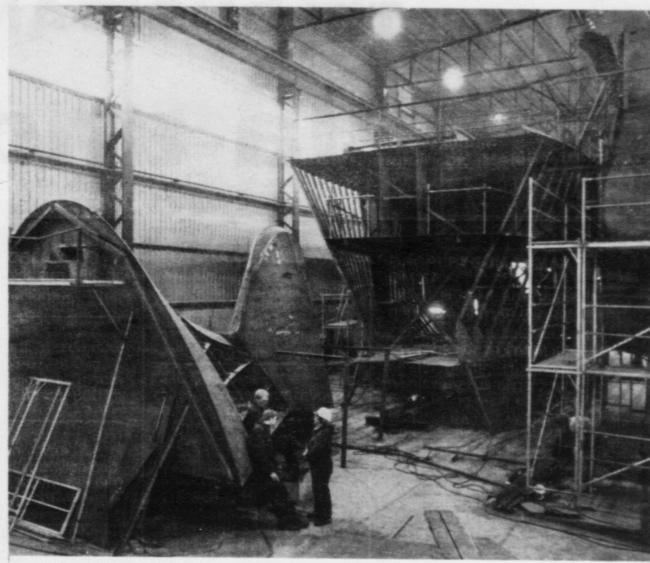
Jan Mortensen sigur, at verður áhugin nóg stórur, verður flogið beinleiðis til Stavangur.

Talan er um eina ferð fyri alskyns vinnulív, eisini fyri tænaðuvinnuna.

Jan Mortensen sigur, at áhugi hevur víst seg at vera fyri ferðini.

Men eru eini 20 virki við tá ið av tornar, er hann væl nøgður.

Jan Mortensen sigur, at seinni í vár verða fleiri tiltøk sum eisini hava til endamál at brynja okkara virki at ger-

a seg galdandi í oljuvinnuni. eitt nú er ætlanin at skipa fyri einum tiltaki, har ið hugt verður eftir, hvussu sáttmálar, ímillum oljuvinnuna og veitarar til oljuvinnuna, siggja út.

Tí at gera ein sáttmála við eitt oljufelag um eina veiting, kreivur so nógv meiri av einum virki, enn tað nakrantíð hevur verið úti fyri fyrr. Tí hevur tað stóran týdning, at føroysk virki búnast, og verða ment at taka ímóti henni, sigur Jan Mortensen.

Skulu hitta norðmenn
Skrivarin hjá Arbeidsgevarafelagnum sigur, at enda-

málið við ferðini er at geva føroyskum vinnulívsmennum eina hómung av, hvussu tað er at verða veitari til oljuvinnuna.

Á ferðini verður dentur lagdur á at menna tað einstaka virkið og at knýta bond ímillum virkið í Føroyum, og sama slag virki í Noregi, við framhaldandi samstarvi fyri eyga.

Ferðin er soleiðis skipað, at tey føroysku vinnulívsfólkini koma at hitta vinnulívsfólk í Stavangri, sum eru veitarar til oljuvinnuna í somu vinnugrein, sum tey sjálvi eru í.

Jan Mortensen sigur, at Noregsferðin verður gjørd

Føroyskt vinnulív styrkir seg til oljuvinnuna. Norskt virki vilja heldur, at føroyingar skulu samstarva við tey, heldur enn við virki í Aberdeen

fyrir at vinnulívsfólkini skulu læra í virki, tað, tey læra á ráðstevnum og skeiðum

Men hvat er tað, sum fær eitt virki í Noregi at hjálpa ein um kappingarnesta í Føroyum fram á leið?

– Ja, tað er nettupp tað, at í oljuvinnuni er samstarv ímillum virkið alfa og omega. Oljuvinnan er so stór, at tað eru tey fægstu virkini, sum eru før fyrir at veita eina

ávísa tænaðu einsamøll.

– Og í Føroyum eru virkini í øllum førum so smá, at tey nýðast at finna sær samstarvsfelagar, skulu tey gera sær nakrar vónir um at sleppa uppí part í oljuvinnuni.

Jan Mortensen sigur, at hetta vita norðmenn av royndum. Og teir vilja so heldur, at føroysk virki skulu finna sær samstarvsfelagar í Noregi, heldur enn í Aberdeen, ella onkra aðra staðni.

Hinvegin heldur Jan Mortensen, at tað gongur heldur strilti hjá føroyskum virkjum at finna saman í einum samstarvi.

Men hann heldur kortini, at tað gongur fram á smáum.

– Tað kann verða ein spurningur um vilja. Men eg haldi, at tað er meiri ein spurningur um, at nógv, føroysk virki eru so smá, at tey hava ikki kreftir at hugsa um mál, sum liggja fleiri ár frammi í tíðini. Trupulleikar verða loystir, so hvørt, teir stinga seg upp.

Men hvussu er tað at fara til Noregs, nú formaðurin í reidaraðslagnum akkurat hevur mælt føroyingum til at leggja trýst á norðmenn við?

– Tað veit eg ikki. Hatta er ein trupul spurningur.

– Sjálvandi eiga vit sum land at brúka allar möguleikar til okkara fyrimun.

– Men samstundis skulu vit vera sera varin at blanda tvey mál saman. Tað er ein spurningur um at halda eina javnvág. Og eg veit ikki, hvussu nógv, vit høvdu fingið burtúrur tí, heldur skrivarin í Arbeidsgevarafelagnum.

Ongin forðing hjá teimum, sum selja óvirkaðan fisk av landinum

Almenna uppboðssølan er ongin forðing hjá teimum, sum selja óvirkaðan fisk av landinum

ÁKI BERTHOLDSEN

Seinastu tíðina er so lítið selt um almennu telefon-oppboðssølu, at hon er mestsum dottin niður fyri.

Hon hevur havt so lítið at gjørt í seinastuni, at fyrst í desember mánaða var stjórin á Lønjavningargrunninum í Tinganesi og bað Landsstýrið taka hana av.

Orsøkin er at finna í kunngerðini, sum í heyst varð gjørd fyri at forða útflutninginum av óvirkaðum fiski.

Eftir kunngerðini skal útflytari prógva, at fiskur, sum fer óvirkaðan av landinum, er keyptur á uppboðssølu, har ið fleiri høvdu möguleika at leypa partar av lastini.

Og tá ið almenna uppboðssølan bara selur heilar lastir, forbjóðar tað seg sjálvt hjá keyparum, sum selja óvirkað av landinum, at keypa haðani, tí tá kunnu teir ikki prógva, at fiskurin er seldur á uppboðið, har ið fleiri høvdu möguleika at keypa partar av lastini.

Hetta hevur gjørt, at almenna uppboðssølan er mestsum dottin niðurfyr, tí so nógvir fiskakeyparar eru givnir at handla har.

Stjórin á Lønjavningargrunninum var ikki sinnadur at umskipað almennu uppboðssølu, so hon kundi selja í smáum, tí tað fór at krevja ov nógva umsiting.

Kári Hansen, sum selur

nógv óvirkað av landinum, helt, at almenna uppboðssølan skuldi verið umskipað so at hon seldi lastina í smáum. Tann, sum so keypti tað slagið, skipið hevði mest av, skuldi átaka sær at landa, so at teir, sum keyptu hin fiskin, kundi koma hagar eftir honum.

Hann segði, at almenna uppboðssølan fær so mikið í ómaksgjaldi fyri at selja, at tað saktans hevði kunna lønt teimum fólkum, sum tann ótta umsitingin kravdi, um hon varð umskipað, so hon kundi selja í smáum.

Hann helt, at tað var óheppið at sleppa almennu uppboðssølu, tí so varð allur handil við fiski miðsavnadur á einari hond.

Kann selja í smáum

Men alt heta skilir Bjarni Wilhelm ikki.

Hann hevur gott innlit í málið, tí hann var formaður í bólknum, sum gjørdi tað

arbeiðið, sum kunngerðin er bygd á, sum hevur til endamáls at forða fyrir at ov nógvir fiskur fer óvirkaður av landinum.

Hann sigur, at arbeidsbólkurin fekk eina heilt greiða ábending frá vinnuni um, at hon vildi varðveita báðar uppboðssølurnar, og tað mælti arbeidsbólkurin eisini Landsstýrinum til.

– Men tað er rætt, at almenna uppboðssølan, sum hon nú virkar, bara kann selja heilar lastir.

Og tað er eisini rætt, at tað ber ikki longur til at selja heilar lastir av landinum, tí føroyskir fiskakeyparar skulu hava möguleika at bjóða uppá partar av lastini.

– Men tað er onki í vegin fyrir at uppboðssølan hjá Lønjavningargrunninum bjóðar heilar lastir til føroyskan fiskakeypara.

– Eftir hesin fiskakeyparin at selja ein part av last-

ini, ella alla lastina óvirkaða av landinum, kann hann ikki gera tað uttan víðari, tí tað forðar kunngerðin fyrir, tí aðrir fiskakeyparar skulu hava möguleika at bjóða uppá partar av lastini.

– Men tað er onki sum forðar fiskakeyparanum at bjóða lastina út aftur í portum á almennu uppboðssølu.

– Trupulleikin við at bjóða eina skipslast tað eru ymisk fiskasløg, í ymsum støddum í lastini. Tí ber ikki til hjá skipinum at bjóða lastina út í smáum, sigur Bjarni Wilhelm. Men tað er einki í vegin fyrir, at ein fiskakeypari keypir eina heila last, og bjóðar teir partar, ið hann ikki sjálvur brúkar í sínari framleiðslu út aftur á almennu uppboðssølu.

Hann sigur, at eitt høvudsendingar við kunngerðini um at forða ov nógvum óvirkaðum fiski at fara av landinum er, at tað

skal bera til hjá einum føroyskum fiskakeypara at fara undir eina ávísa framleiðslu, burtúrur einari ávísari stødd av einum ávísam slagi. Men skal hann kunna tað, má hann hava stóðuga atgongd til rávørna.

– Og tað fær hann bara, um allur fiskur, sum er fiskaður undir Føroyum, verður boðin út í Føroyum eisini. Tvs, at ein føroyskur framleiðari fær altíð möguleikan at fáa fiskin í friari kapping við aðrar framleiðarar og útflytarar.

Bjarni Wilhelm sigur, at aðrenn kunngerðin kom í gildi, varð nógvir fiskur ongantíð bjóðaður út í Føroyum. Av tí sama bleiv rávørutliggongdin so ójovn og óviss, at ongin kundi leggja eina ávísa framleiðslu til rættis, tí hann visti ongantíð, nær hann fekk fisk.